

Seminaria europejskie

10. seminarium
koordynator: Joanna Różycka-Thiriet

7 marca 2018 roku
j.rozycka@schuman.pl

Temat: I rozpoczynają się – negocjacje w sprawie wieloletnich ram finansowych UE na lata 2021-2027

Goście:

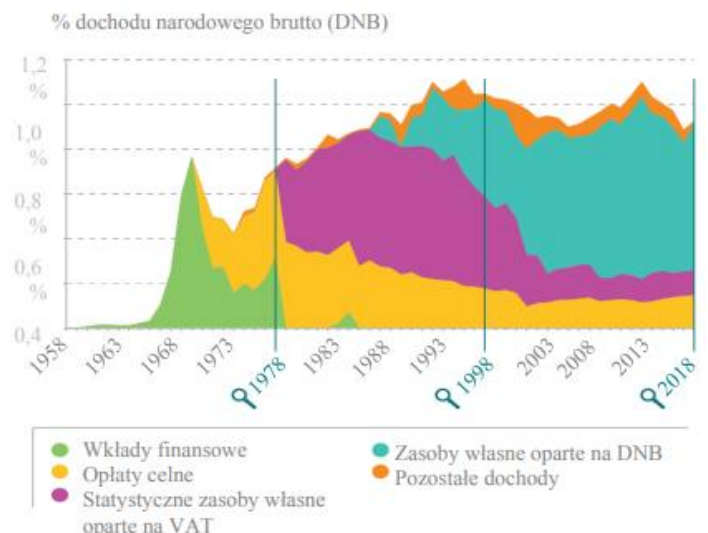
- **Marcin Kaczmarczyk**, Departament Ekonomiczny Unii Europejskiej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
- **Filip Skawiński**, analityk polityczny w Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej w Polsce

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Wieloletnie ramy finansowe (WRF) - nazywane są też perspektywą finansową. Ustanawiają maksymalne roczne limity, które UE może wydać w różnych obszarach na okres co najmniej 5 lat. Zapis o WRF pojawił się w traktatach UE dopiero na mocy traktatu lizbońskiego (wszedł w życie w 2009 roku). Pierwszą wieloletnią perspektywę finansową przyjęto w 1988 roku i obowiązywała do roku 1992. Aktualne WRF obejmują okres 7 lat od 2014 do 2020. Ramy zapewniają przewidywalność i realizowanie działań w dłuższym okresie, wskazują na priorytety UE. Dodatkowo Unia musi rokrocznie przyjmować budżety. Obecne WRF zostały podzielone na sześć kategorii wydatków: Inteligentny rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu; Zrównoważony wzrost: Zasoby naturalne; Bezpieczeństwo i obywatelstwo; Globalny wymiar Europy; Administracja, Wyrównania. W okresie 2014-2020 pułap środków na zobowiązania wynosi 960 mld euro, a limit środków na płatności 908 mld. Łączna pula pieniędzy dla Polski w latach 2007-2013 wyniosła 101 mld euro, w latach 2014-2020 ma to być 105 mld. Ramy finansowe są przyjmowane przez Radę jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Środki w unijnym budżecie – wyróżniamy **środki na pokrycie zobowiązań** wskazujące łączną wartość wszystkich umów, jakie UE może podpisać w danym roku oraz **środki na pokrycie płatności**, czyli faktyczne pieniądze, jakie są do dyspozycji w budżecie UE na dany rok. Środki na płatności i zobowiązania na dany rok mogą być sobie równe (i tak jest np. w przypadku wydatków na administrację czy

Źródła finansowania budżetu UE

Źródło: Komunikat Komisji *Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.*

dopłaty bezpośrednie dla rolników). Takie zobowiązanie jest wpisane do budżetu na dany rok budżetowy i w tym samym roku jest wypłacane. Często jednak kwota przeznaczona na płatności i zobowiązania nie jest tożsama.

Zasoby własne UE – to pieniądze, które państwa członkowskie zbierają w imieniu Unii i przekazują do wspólnego budżetu, ponieważ z prawnego punktu widzenia należą się Unii. Do zasobów własnych zaliczamy tzw. tradycyjne zasoby własne - opłaty celne od dóbr importowanych z krajów trzecich (UE jest unią celną, na granicy obowiązuje unijne cło), opłaty wyrównawcze od cukru itp. Kolejna grupa to zasoby oparte na podatku od wartości dodanej (VAT) – państwa członkowskie przekazują UE część swoich dochodów z VAT-u. Są też zasoby oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) – wszystkie kraje wplacają określony procent swojego DNB. Aktualnie jest to największe źródło dochodów UE. Rozważania nad pozyskiwaniem pieniędzy do wspólnej kasy także z innych źródeł trwają od lat. Komisja Europejska proponuje np. odsetek dochodów uzyskanych w ramach handlu emisjami, dochód pieniężny Europejskiego Banku Centralnego z tytułu emisji euro, dochody uzyskane w związku z ujednoczoną podstawą podatku od osób prawnych.

Płatnicy netto – kraje, które więcej wplacają do unijnego budżetu, niż z niego dostają. Są nimi przede wszystkim Niemcy, ale także Wielka Brytania, Francja, Włochy, Szwecja czy kraje Beneluxu. W 1984 roku Wielka Brytania otrzymała jednak dzięki stanowczości premier Margaret Thatcher słynny **brytyjski rabat** i wplaca do wspólnej kasy mniej niż powinna. Ulgę tę przyznano m.in. dlatego, że państwo to otrzymuje małą pomoc z tytułu wspólnej polityki rolnej jako kraj o niewielkim sektorze rolnym (a tym kanałem trafia do państw członkowskich duży strumień pieniędzy). Rządziej mówi się o tym, że inne państwa także korzystają z różnych rabatów (np. na mocy decyzji z 1999 roku Niemcy, Austria Szwecja i Holandia pokrywały tylko 25% kwoty, która na nie przypadła w ramach pokrycia kosztów rabatu brytyjskiego). Teraz Komisja proponuje, żeby zrezygnować ze wszystkich rabatów i uprościć system.

DOBRCZE POWIEDZIANE

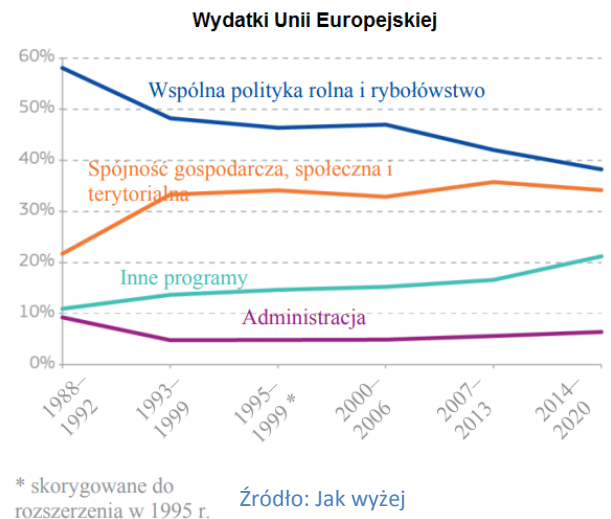
Budżet UE jest czymś wyjątkowym. W przeciwieństwie do budżetów krajowych, które wykorzystywane są w dużej części do świadczenia usług publicznych i finansowania systemów zabezpieczenia społecznego, budżet UE jest przede wszystkim budżetem inwestycyjnym. Wieloletnie ramy finansowe na okres siedmiu lat umożliwiają planowanie w dłuższej perspektywie czasowej i zapewniają stabilność niezbędną przy planowaniu inwestycji. (...) Budżet UE umożliwia Unii wdrażanie wspólnych polityk oraz sprostanie szerokiemu zakresowi wyzwań w kraju i na świecie. Stanowi on niewielką część całkowitych wydatków publicznych w Unii, odpowiadając około 1 % łącznego dochodu narodowego brutto (DNB) 28 państw członkowskich, a jedynie około 2 % wydatków publicznych w UE. Oznacza to, że każdy obywatel ma pożytek z ogromnych korzyści, jakie niesie Unia Europejska, za mniej niż kosztuje jedna filiżanka kawy dziennie.

Wraz z upływem czasu zmieniła się struktura budżetu UE. Udział wydatków na rolnictwo i politykę spójności zmniejszył się, choć nadal stanowi około 70 % całkowitych wydatków. Inwestycje są w coraz większym stopniu skoncentrowane na programach bezpośrednio zarządzanych na szczeblu europejskim i w takich dziedzinach jak badania naukowe i innowacje, transeuropejskie sieci transportowe i energetyczne, programy na rzecz mobilności młodzieży i działania zewnętrzne UE.

- z Komunikat Komisji *Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.* Proponuje ona następujące priorytety w kolejnych latach: bezpieczeństwo, obronę, zmiany klimatu, europejski model społecznej gospodarki rynkowej, jednolity rynek cyfrowy, badania naukowe i innowacje, wzmocnienie unii gospodarczej i walutowej, polityka spójności, zmodernizowana wspólna polityka rolna, międzynarodowe cele Unii.

(...) mogę z zadowoleniem powiedzieć, że wszyscy przywódcy przystąpili do debaty z otwartym umysłem, a nie z listą bezwzględnych warunków. Ustaliliśmy, że UE przeznaczy więcej pieniędzy na hamowanie nielegalnej migracji, obronę i bezpieczeństwo oraz program Erasmus+. Wielu przywódców podkreślało, że nadal ważne są: polityka spójności, wspólna polityka rolna, inwestycje w badania i innowacje oraz infrastruktura paneuropejska. Jest jasne, że priorytety wiążą się z rozmiarem budżetu, i w tym kontekście UE musi zaradzić luce w dochodach wynikającej z brexitu. (...)

- z wystąpienia Donalda Tuska, przewodniczącego Rady Europejskiej, po nieformalnym szczycie szefów państw i rządów 23 lutego 2018 r.

Co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union

Działania Fundacji Schumana są współfinansowane przez Unię Europejską, w ramach Programu *Europa dla Obywateli*

Przedstawicielstwo w Polsce

Seminaria objęte są honorowym patronatem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce